

* 20. 7. 1822

† 6. 1. 1884

Gregor Johann Mendel

(přírodovědec, zakladatel genetiky, objevitel základních zákonů dědičnosti, propagátor chovu včel)

Gregor Johann Mendel se narodil 20. července roku 1822 v

Hynčicích - Slezsko, v rodině německy mluvících drobných zemědělců, otec Antonín Mendel a matka Risina, roz. Schwirtlich. Dnes jsou Hynčice částí obce Vražné, okr. Nový Jičín. Rodný dům Mendela byl v roce 1966 zapsán jako kulturní památka s funkcí muzea. Pokřtěn byl 22. 7. jménem Johann. Jeho mateřským jazykem byla němčina, ale protože žil ve dvoujazyčném prostředí, plyně se také naučil česky, cítil se být „Moravanem německé řeči“.

Mendelův rodný dům v Hynčicích

Po absolvování základní školy v Hynčicích navštěvoval piaristickou školu v Lipníku nad Bečvou. Středoškolské vzdělání

ukončil maturitou na gymnáziu v Opavě. V letech 1840 až 1843 studoval na Filozofické fakultě Univerzity v Olomouci. V této době v Olomouci vyučoval přírodní historii a polní hospodářství Johann Karl Nestler, významný výzkumník na poli šlechtění zvířat a rostlin. Svou prací a zaujetím ovlivnil i mladého Mendela. Během studia se Mendel živil převážně kondicemi.

Z finančních důvodů a na přání matky vstoupil do semináře. V roce 1843 přišel do augustiánského kláštera sv. Tomáše na Starém Brně a přijal řeholní jméno Gregor. V kněžském semináři u kostela sv. Michala absolvoval studia teologie a v tomtéž kostele byl slavnostně vysvěcen na kněze 15.srpna 1847.

Ve svých 28 letech se jako suplent gymnázia ve Znojmě, přihlásil k učitelským zkouškám z přírodopisu a fyziky na univerzitě ve Vídni. U zkoušek paradoxně neuspěl díky neúspěchu v přírodopisu. V letech 1851 až 1853 studoval Mendel matematiku, fyziku, chemii, botaniku, zoologii a paleontologii.

Mendelův pomník

Jeho profesorem fyziky ve Vídni byl Christian Doppler, který prosazoval užití kombinatoriky a teorie pravděpodobnosti v aplikovaných vědách. V roce 1853 ukončil studium na univerzitě ve Vídni, aniž by se mu z důvodů náhlé těžké nemoci podařilo složit profesorské zkoušky. Krátce pak ještě učil jako suplent přírodopisu a fyziky na 1.německé reálce v Brně. Po smrti opata Cyrila Nappa byl zvolen opatem Augustiánského kláštera a v této funkci představoval významnou osobnost Brna a Moravy v tehdeším císařství rakousko-uherském. Ve své náročné funkci opata musel stále více omezovat svou pokusnou a badatelskou činnost.

Po návratu do Brna se v letech 1856 až 1863 věnoval křížení hrachu a sledování potomstva. Na základě svých pokusů formuloval tři pravidla, která později vešla ve známost jako „*Mendelovy zákony dědičnosti*“. Později byla jeho experimentální data prověřována, protože se zdála být až příliš přesná. Své pokusy na rostlinách přednesl v roce 1865 na setkání Brněnského přírodovědeckého spolku a následně publikoval v práci „*Pokusy s rostlinnými hybridy*“. V roce 1869 se mu dostalo jediné pocty za svého života v odborných přírodovědeckých kruzích: byl zvolen viceprezidentem Přírodovědeckého spolku v Brně.

*M*endelův přínos pro biologii byl rozpoznán až po jeho smrti, začátkem 20.století Hugo de Vriesem, Carlem Corrensem, Erichem von Tschermakem a především Williamem Batesonem, který nechal přeložit jeho práci do angličtiny. Nešlo jen o to, že položil základy genetiky a definoval principy dědičnosti, ale jako jeden z prvních použil ve své práci biostatické metody.

Od roku 1862 až do své smrti také prováděl meteorologická pozorování pro Meteorologický ústav ve Vídni. Jeho jméno nese i první česká vědecká stanice v Antarktidě. Dílo a život Gregora Johanna Mendela od roku 2002 prezentuje Mendelovo muzeum Masarykovy univerzity umístěné v autentických prostorách starobrněnského opatství. Rodný dům v Hynčicích je kulturní památkou, expozice v něm je věnována především Mendelovu životu a dílu.

*G*regor *J*ohann
ledna 1884 v Brně. Je
Ústředním hřbitově v
augustiánů. Rekviem v
klášteřem
studiích Leoš Janáček.

*M*endel zemřel 6.
pochován na
Brně v hrobce
kostele dirigoval
podporovaný na

Zpracoval: Miroslav J e l í n e k

Prameny: volně dostupné informace na internetu, včetně foto

Razítka: osobní archiv autora

